

Od prvih pobud do šestdeset- letnice

Kronologija
1938–2005

60 let

R
RADIO MB

Nekaj poudarkov iz kronologije razvoja radijske dejavnosti v Maribor

28. oktobra 1928 je bila v veliki dvorani hotela Union v Ljubljani slavnostna otvoritev Radia Ljubljana. Njegove oddaje so bile na območju Maribora in severovzhodne Slovenije na sploh zelo slabo slišne.

Mariborski župan dr. Franjo Lipold je **6. oktobra 1933** prejel dopis s sporočilom, da se je Radio Ljubljana odločil v Mariboru ali bližnji okolici postaviti relejno postajo, ki bi prenašala celotni program Radia Ljubljana.

Za gradnjo radijske postaje v Mariboru je mestni svet **28. februarja 1936** ustanovil poseben odbor, v katerem so bili župan dr. Alojzij Juvan, podžupan Franjo Žebot, načelnik III. odseka Jože Stabej, član mestnega sveta Viktor Grčar, tiskovni predstavnik mestne občine Franjo Kramberger ter strokovni člani Franc Hrastelj, Josip Baran in inž. Julij Uršič.

Leta **1938** je mariborski župan dr. Alojzij Juvan zapisal: *»Nova (radijska) postaja je posebno potrebna z nacionalnega vidika. Nacionalna propaganda potom radia je dandanes še bolj potrebna kot prosvetna. Vsem nam je znano, kako sistematično sosedne države preko radia propagirajo ideje, ki so škodljive za naše narodno in državno življenje. Dan na dan naš narod posluša to propagando in v duše naših ljudi prihaja strup tujine, tuje miselnosti in nepotrebno spoštovanje pred sosedi. Da prodre in se poglobi narodna in državna misel in zavest do zadnje vasi, je potrebno izločiti poslušanje tujih radijskih postaj in nuditi dobro domačo narodno propagando v lastni postaji v Mariboru.«*

15. maja 1940 so bili pri ljubljanski Inženirski komori registrirani Načrti za gradnjo oddajnika na Teznu oziroma radijske postaje v Mariboru.

11. maja 1945 ob 13. uri se je začela prva, slovesna otvoritvena oddaja Radia svo-

bodni Maribor. *»Otvoritev Radia svobodni Maribor je velik trenutek za Slovence, še posebej za Štajerce«, je tisti dan zapisal kronist časopisa Novi čas.*

13. maja 1945 je prevzel vodstvo Radia svobodni Maribor prvi upravnik, Maistrov borec Josip Šegula, ki je med drugo svetovno vojno živel kot izgnanec v Valjevu. Osvoboditev je dočakal v Murski Soboti in tam pripravil proslavo ob tem dogodku.

27. januarja 1947 je bilo, "izhajajoč iz tradicij in delovanja Radia OF", ustanovljeno državno gospodarsko podjetje Radio Ljubljana, Maribor in Slovensko primorje. S tem se je radio iz zvezne ustanove spremenil v državno gospodarsko podjetje republiškega pomena in je bilo zanj pristojno predsedstvo vlade LRS.

18. oktobra 1956 je Radio Maribor v svoj program uvrstil novo nedeljsko oddajo *Mariborski feljton*, ki je postala osrednja lokalna oddaja in jo pripravljamo še danes.

20. septembra 1960 je bila določena nova lokacija za radijski oddajnik na Pohorju, in sicer nad zgornjo postajo Pohorske vzpenjače. Slovesna otvoritev te postaje je bila **3. decembra 1963**, gradnjo pa so financirale okrajna in občinske skupščine mariborskega okraja.

Leta **1970** je bilo kombinirano vozilo IMV preurejeno v prvi reportažni avtomobil.

Leta **1977** je na radijsko dvorišče na Koroški cesti zapeljal nov reportažni avtomobil, izdelek podjetja Siemens.

Delavski svet RTV Ljubljana je na seji **27. februarja 1978** imenoval gradbeni odbor za gradnjo RTV doma v Mariboru.

Skupščina RTV Ljubljana je **28. septembra 1978** sprejela sklep o povišanju naročnine, katere del je bil namenjen za gradnjo RTV doma v Mariboru.

Skupščina RTV Ljubljana je **15. maja**

1985 sprejela sklep, ki je nato **17. junija** istega leta omogočil oddajanje tujejezičnega informativnega programa, imenovanega Radio MM2. Ta program se je razvil iz turističnoinformativne oddaje v nemškem jeziku. Danes je to Radio Slovenia International (RSi).

27. novembra 1985 je Radio Maribor začel oddajati iz sedanjega RTV centra pod Pekrsko gorco, iz Ilichove ulice 33.

29. marca 1987 je bilo eno prvih neposrednih radijskih oglašanj iz verskega okolja v slovenski radijski prostor, v program Radia Maribor in Val 202, in sicer ob otvoritvi in blagoslovitvi Škofijske avle v Mariboru. Nacionalni radio je na svojem tretjem programu podobno vsebino prenašal šele leto dni pozneje – leta 1988 je prvič po vojni prenašal polnočnico iz ljubljanske stolnice.

Leta **1988** je Radio Maribor – prvi v tedanji Jugoslaviji – v redno rabo uvedel predvajalnice CD-plošč.

23. maja 1991 je poročevalka Radia Maribor v oddajo Dogodki in odmevi Radia Slovenija sporočila, da so enote Jugoslovanske ljudske armade začele obkoljevati 710. učni center Slovenske teritorialne obrambe v Pekrah. Prav to obvestilo je v veliki meri spodbudilo Mariborčane, da so armadnim oklepnikom z živim zidom zaprli poti do učnega centra in s tem prekrižali načrte jugoslovanskega vojaškega vrha, ki je želel prekiniti proces demokratizacije in osamosvajanja Slovenije. Šlo je za prvi poseg vojske in za začetek vojaškega dela razpada Jugoslavije.

Leta **1991** je bilo na Radiu Maribor vzpostavljeno prvo lokalno računalniško omrežje na osnovi standarda Ethernet 10BASE2. Omrežje sta vzpostavila inž. Jan Leszek Čurič in Aleš Podpečan.

Z ustanovitvijo lokalnega televizijskega programa RTM se je leta **1993** v Mariboru začelo obdobje regionalnih televizijskih programov. Program RTM so pripravljali novinarji Radia Maribor, oddajal je neposredno v mestna kabelska omrežja. Kot ugotavljajo številni nekdanji gledalci, je ta program ponujal obsežen informativni program, katerega kakovostna raven ostaja vse do danes nepresežena. Leta **1994** je program zaradi številnih nesoglasij prešel pod

okrilje TV studia Maribor (zaradi boljše organizacije dela in financiranja, se je glasilo pojasnilo), oktobra leta **1995** pa so ga dokončno izklopili iz mariborskih kabelskih omrežij.

Maja 1994 je Radio Maribor prvič neposredno prenašal javno oddajo Radijska delavnica znanecv.

Leta 1995 se je začel uvajati računalniški sistem DALET, ki danes predstavlja osnovo priprave in predvajanja radijskega programa.

Od **9. maja 1998** poteka oddajanje programa Radia Maribor z oddajne točke Pohorje, s frekvenco 93,1 MHz in močjo 2 kW, z modernim, popolnoma tranzistoriziranim oddajnikom angleškega proizvajalca Harrisa, ki ga kot prva radijska postaja v Sloveniji od leta 2002 krmilimo z digitalnim signalom AES/EBU.

Leta **1999** je bila sprejeta odločitev za postopno digitalizacijo programske-produkcijskih sklopov Radia Maribor. Istega leta sta bila dokončana tudi novinarska studia 07 in 08, ki omogočata novinarjem samostojno pripravo in urejanje govornih prispevkov in oddaj.

26. oktobra 2001 so slovesno odprli 440 kvadratnih metrov novih površin regionalnega centra, pomembnih za nastajanje radijskega programa. V del novih prostorov so preselili dnevnoinformativno redakcijo, ki je srce Radia Maribor. Celotni projekt je stal okoli 100 milijonov tolarjev.

4. aprila 2002 je urednik programa Radia Maribor Darko Pašek na slovesnosti na Ljubljanskem gradu za življenjsko delo prejel priznanje Consortium Veritatis/Bratstvo resnice. Nagrado podeljuje Društvo novinarjev Slovenije.

V letu **2002** je začel Radio Maribor oddajati svoj program tudi na svetovnem spletu, in sicer na naslovu <rtsp://helix.rtv slo.si/broadcast/mb1-10.ra>. Za kodiranje programa se uporablja koder podjetja Real Streaming, ki analogni avdio signal digitalizira in kodira v format 64 kBit Real Media. Ta oprema omogoča, da je program Radia Maribor s pomočjo računalnika slišen na vseh kontinentih.

30. aprila in 1. maja 2004 je Radio Maribor z vso razpoložljivo kadrovsko in tehnično zasedbo zelo uspešno in odmevno sodeloval v največjem projektu RTV Slovenija doslej – pri vstopanju Slovenije v Evropsko unijo.